

Юденко О. В., Бойко І. А. (Україна)

ПРО ГОТОВНІСТЬ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ДО УЧАСТІ У ВОЛОНТЕРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ СПОРТИВНО-МАСОВИХ ТА РЕКРЕАЦІЙНО-ОЗДОРОВЧИХ ЗАХОДІВ

На даний час в Україні разом із відновленням традицій благодійності, як невід’ємна її складова, стрімко розвивається волонтерський рух.

Волонтерство/волонтерська діяльність (від фр. *volontaire* (доброволець) → лат. *voluntarius* → лат. *voluntas* (вільне волевиявлення) → лат. *volō* (бажання, намір)) – добровільна безкорислива суспільно корисна діяльність. Волонтерська робота – благодійна діяльність, яка здійснюється фізичними особами на засадах неприбуткової діяльності, без заробітної платні, просування по службі, заради добробуту та процвітання спільнот і суспільства загалом; гуманістична діяльність, яка спрямована на соціальну допомогу певним верствам населення, розвиток та процвітання суспільства [3; 5; 0]. З 1985 р. щорічно 5 грудня відзначається Міжнародний день волонтера.

В Україні існує давня традиція суспільної праці, взаємодопомоги, піклування про ближнього. Таких осіб називали громадськими діячами, альтруїстами, доброчинцями, добровольцями, а з кінця ХХ ст. – волонтерами. Волонтерську діяльність в Україні офіційно визнано постановою Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2003 р. «Про затвердження Положення про волонтерську діяльність у сфері надання соціальних послуг». В сучасному суспільстві волонтерство набуває різних форм: від звичних форм взаємодопомоги до спільних дій під час кризи. При цьому участь молоді у цих різноманітних програмах дає можливість їм реалізувати себе, як творчу особистість; відчуті себе необхідними та причетними до участі у справах розвитку та формування сучасної України [2].

Р. В. Козубовський констатує, що у Загальній декларації волонтерів відзначається, що волонтерство – добровільний вибір, який виражає особистісні погляди і позицію; передбачає активну участь громадянина в громадському житті; сприяє покращенню якості життя, поглибленню солідарності між людьми; зумовлює реалізацію основних людських потреб на шляху побудови більш справедливого суспільства; сприяє більш збалансованому економічному і соціальному розвитку; виражається зазвичай у спільній діяльності в рамках різних асоціацій тощо [4, с. 76]. Волонтерська діяльність є шляхом самопізнання і самоперевірки [4, с. 77]. Студентство є одним з найважливіших ресурсів волонтерської діяльності. Найчисельнішою групою волонтерів, які

працюють у соціальній сфері, є студентська молодь. Україна сьогодні переживає пік громадської активності – багато людей абсолютно безкорисливо, щиро бажають допомогти ближньому, і студенти при цьому не є винятком.

Різні аспекти залучення студентської молоді до спортивно-оздоровчої та рекреаційної просвітницької та практичної діяльності на волонтерських засадах досліджували О. Безпалько; З. Бондаренко; І. А. Бойко; В. Л. Голуб; В. Жуляев та Ю. Майборода; Н. В. Заверико; Л. І. Казакевич; Т. Л. Лях; І. М. Тохтарова; А. Мусевич та О. Л. Остапчук; О. С. Шумакова; В. В. Щорс та ін. [1; 3; 5; 6; 0].

Р. В. Козубовський підкреслює, що для молодих людей в сучасному суспільстві участь у волонтерській діяльності є можливістю: «1) здійснення допрофесійної підготовка, професійне самовизначення та становлення; 2) оволодіння знаннями та практичними навичками; 3) здобуття досвіду індивідуальної та групової роботи з ровесниками/дорослими; 4) цікаво провести дозвілля, змістовна зайнятість, можливість допомогти іншим; 5) розвитку лідерських якостей, творчих здібностей, самовираження та становлення молоді людини як особистості, як активного члена суспільства; 6) участі у процесах прийняття рішень, які стосуються молоді» [4, с. 77].

Особливість соціальної групи – студентство, розкривається завдяки розумінню її як мобільної групи, метою діяльності якої є організована підготовка до виконання високих професійних і соціальних ролей. Саме тому, в Україні активно розвивається волонтерських рух серед студентської молоді в різних галузях життєдіяльності людини, зокрема, відновлення та збереження здоров'я особистості – рекреаційно-оздоровчі та спортивні проекти, діяльність, яка популяризує ЗСЖ. Це саме та галузь в сучасному суспільстві, в якій молода людина може найрізноманітнішим чином проявити себе – популяризація ЗСЖ протягом всього життя на особистісному прикладі.

Залучення майбутніх фахівців з фізичної терапії та фізичної культури до волонтерської діяльності дозволяє сформувати особистість громадянина, який повноправно, свідомо, якісно та ефективно функціонує у професійній сфері. При виконанні певних завдань під час волонтерської роботи у майбутнього фахівця галузі «Охорони здоров'я» та «Фізичної культури» стають більш стійкими якості такі як цілеспрямованість, рішучість, витримка, наполегливість, принциповість, самостійність, уміння науково-обґрунтовано та мотивовано відстоювати свій особистий вибір, ініціативність, уміння володіти собою.

Нами проводилося дослідження протягом 2017-2019 навчальних років серед студентів I-II курсів ВНЗ України (НПУ імені М.П.Драгоманова, n=86; НУФВСУ, n=124; МАУП, n=325), які залучалися до різних волонтерських проектів під час навчання у ВНЗ.

Аналіз відповідей на питання «Чи готові Ви особисто витратити власний час приймаючи участь у проектах, які популяризують рухову активність та ЗСЖ серед різних верств населення»? ми можемо констатувати, що «готові залучитися до рекреаційно-оздоровчих та спортивних проектів як волонтери» в цілому 83,72% студентів НПУ імені М.П.Драгоманова; 78,23% студентів НУФВСУ; 46,77% студентів МАУП. Відповідно, до рекреаційно-оздоровчої діяльності з дітьми готові залучитися 68,6% респондентів НПУ імені М.П.Драгоманова; 68,55% представників НУФВСУ; 37,23% студентів МАУП; зі студентами – відповідно 72,09% студентів НПУ імені М.П.Драгоманова; 76,61% студентів НУФВСУ; 54,46% респондентів МАУП; з представниками дорослого населення нашої країни – 70,93% студентів НПУ імені М.П.Драгоманова; 77,42% респондентів НУФВСУ; 60,62% респондентів МАУП; з особами похилого віку – 39,53% студентів НПУ імені М.П.Драгоманова; 27,42% студентів НУФВСУ; 20,62% студентів МАУП.

На рис. 1 нами окреслено рівень особистісного досвіду, який мають сучасні студенти ВНЗ щодо участі у волонтерських проектах та їх готовності в майбутньому залучитися до рекреаційно-оздоровчих та спортивних проектів у якості волонтерів. Аналіз отриманих даних при опитуванні студентів засвідчили, що 62,79% студентів НПУ імені М.П.Драгоманова; 70,97% студентів НУФВСУ та 42,15% студентів МАУП мають позитивний особистісний досвід участі у волонтерських проектах та акціях спрямованих на популяризацію ЗСЖ. Подальший аналіз відповідей дозволяє нам констатувати, що 19,77% опитаних НПУ імені М.П. Драгоманова; 45,16% представників НУФВСУ та 44,62% студентів МАУП готові в подальшому приймати участь у якості волонтера в проектах, які пов'язані з популяризацією ЗСЖ та рекреаційно-оздоровчої діяльності людини в сучасному суспільстві (здійснюючи профілактичну, просвітницьку, реабілітаційну, рекреативну, інформаційно-рекламну, охоронно-захисну та соціально-побутову роботу.

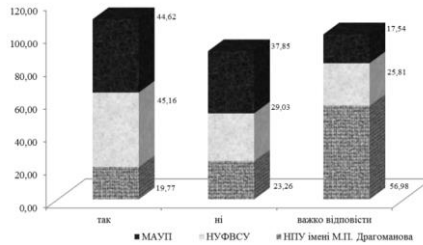
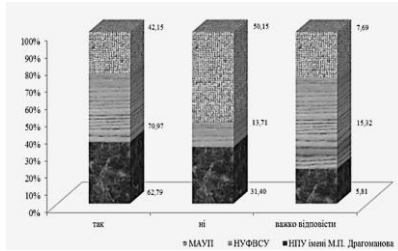

Рис. 1 Рівень наявності у студентів особистісного досвіду участі у волонтерських акціях спрямованих на популяризацію ЗСЖ та їх готовності приймати участь у рекреаційно-оздоровчих / спортивних проектах в якості волонтера

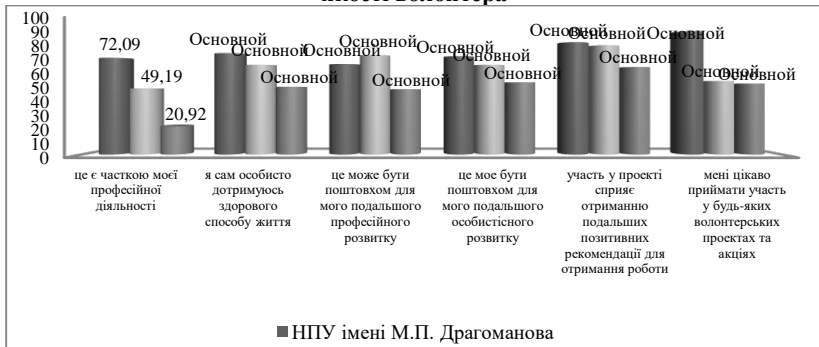

Рис. 2 Оцінка мотивації студентів ВНЗ України щодо того, що могло б сприяти тому, щоб вони брали участь у проектах, які популяризують рухову активність та ЗСЖ

Далі ми проаналізували відповіді студентів ВНЗ на питання «Що могло б сприяти тому, щоб вони брали участь у проектах/акціях, які популяризують рухову активність та здоровий спосіб життя в сучасному суспільстві?», які графічно представлені нами на рис. 2. Отримані дані свідчать про наступний розподіл думок серед представників студентської молоді: «це є часткою моєї професійної діяльності» зазначили 72,09% студентів НПУ імені М.П. Драгоманова;

49,19% студентів НУФВСУ та 20,92% студентів МАУП; «я сам особисто дотримуюсь ЗСЖ» підкреслили 75,58% студентів НПУ імені М.П.Драгоманова; 66,94% студентів НУФВСУ та 50,46% студентів МАУП; «це може бути поштовхом для мого подальшого професійного розвитку» вказали 67,44% студентів НПУ імені М.П.Драгоманова; 74,19% студентів НУФВСУ та 48,62% студентів МАУП; «це може бути поштовхом для мого подальшого особистісного розвитку» констатували 73,26% респондентів НПУ імені М.П.Драгоманова; 66,94% респондентів НУФВСУ та 53,85% респондентів МАУП; вважають, що «участь у проекті сприяє отриманню подальших позитивних рекомендації для отримання роботи» 83,72% студентів НПУ імені М.П.Драгоманова; 81,45% студентів НУФВСУ та 65,23% студентів МАУП; «мені цікаво приймати участь у будь-яких волонтерських проектах та акціях» підкреслили 91,86% студентів НПУ імені М.П.Драгоманова; 54,84% студентів НУФВСУ та 52,92% студентів МАУП.

Отже, сучасна молодь готова приймати участь в рекреаційно-оздоровчих проектах для різних верств населення в якості волонтерів, при цьому більша частина опитаних студентів готова це робити з мотивів особистісного та професійного саморозвитку, можливості набути необхідних теоретичних відомостей щодо особливостей майбутньої професії та здобути необхідні практичні уміння і навички, необхідні для вирішення професійних завдань.

Література:

1. [Бойко І.А.](#) Добровольча діяльність в олімпійському спорті [Текст] : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : 24.00.01 / Бойко Ірина Андріївна; Нац. ун-т фіз. виховання і спорту України. К., 2018. 20 с.
2. Бондаренко З.П., Журавель Т.В., Лях Т.Л. та ін. Менеджмент волонтерських груп від А до Я / За ред. Т.Л. Лях. Київ : Версо-04, 2012. С. 7–21.
3. Заверико Н.В. Основи управління діяльністю волонтерів : метод. реком. / Н.В. Заверико. Запоріжжя : ЗДУ, 2004. 36 с.
4. Козубовський Р.В. Студентська молодь як важливий ресурс волонтерства : С. 76-78 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/496/1/СТУДЕНТСЬКА%20МОЛОДЬ%20ЯК%20ВАЖЛИВИЙ%20РЕСУРС%20ВОЛОНТЕРСТВА.pdf>
5. Лях Т.Л. Волонтерство // Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / За заг. ред. І.Д. Звереві. Київ, Сімферополь : Універсум, 2012. С. 124–128.
6. Мусевич А., Остапчук О.Л., Волонтерська діяльність студентів під час навчання у ВНЗ [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://eprints.zu.edu.ua/21806/1/Анастасія%20Мусевич.pdf>

Шумакова О.С. Зміст волонтерської діяльності студентів-волонтерів ВНЗ / О.С. Шумакова // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. 2013. № 23(1). С. 213-226. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlup_2013_23%281%29_27